

GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2012 rd

Riksdagens justitieombudsmans berättelse år 2011

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 14 juni 2012 riksdagens justitieombudsmans berättelse år 2011 (B 5/2012 rd) till grundlagsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- riksdagens justitieombudsman Petri Jääskeläinen, riksdagens biträdande justitieombudsman Jussi Pajuoja och riksdagens biträdande justitieombudsman Maija Sakslin, riksdagens justitieombudsmans kansli.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

I likhet med tidigare år innehåller berättelsen från riksdagens justitieombudsman inlägg av justitieombudsmannen och biträdande justitieombudsmännen, en allmän översikt över justitieombudsmannainstitutionen 2011 och avsnitt om de grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheterna, justitieombudsmannens särskilda uppdrag med avseende på hemliga metoder för att inhämta information och laglighetskontrollen efter sakområden. Överlag är berättelsen en mycket överskådlig presentation av justitieombudsmannens verksamhet och problemen inom laglighetsövervakningen. Grundlagsutskottet vill särskilt lyfta fram avsnittet om de största bristerna och förbättringarna i fråga om respekten för de grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheterna. Avsnittet ingår i berättelsen för tredje gången. Bristerna handlar i mångt och mycket om strukturella

problem, och statsrådet och behöriga myndigheter bör vidta åtgärder för att rätta till dem. Också avsnittet om årets särskilda tema (de språkliga rättigheterna och kravet på ett gott språkbruk) är lyckat. Det är en sammanställning av iakttagelser som justitieombudsmannen gjort inom olika områden.

I sitt inlägg går justitieombudsman Petri Jääskeläinen in på hur medborgarperspektivet har integrerats i JO:s arbete. Vid sidan av den traditionella laglighetsövervakningen i efterskott har JO på senare tid lyft fram bland annat vikten av konkret och snabb hjälp, rådgivning till allmänheten och kompensation och medling. Med dessa metoder har JO velat medverka till en ny myndighetskultur som gör att medborgarna återfår förtroendet för myndigheterna och deras verksamhet. Det här perspektivet och dessa ändrade angreppssätt uppfyller väl de förhoppningar om större flexibilitet och medborgarperspektiv som grundlagsutskottet på senare tid framfört i behandlingen av JO:s berättelser och ändringen av

GrUB 9/2012 rd — B 5/2012 rd

lagen om riksdagens justitieombudsman (se GrUB 10/2009 rd och GrUB 12/2010 rd).

JO:s verksamhet i siffror

Under året kom det in 4 185 klagomål till JO och det var ungefär hundra fler än 2010. JO avgjorde cirka 400 fler klagomål (4 385) än året innan.

Enligt berättelsen har sedan 2008 inga klagomål som är över två år gamla skjutits över till året därpå. Vid utgången av 2011 fördes dock 126 klagomål som var äldre än ett och ett halvt år och 279 som var äldre än ett år över till 2012. Trots allt är det positivt att klagomålen som är över ett år gamla minskade med 22 procent 2011. Likaså är det positivt att den genomsnittliga handläggningstiden förefaller ha sjunkit betydande till ett halvår, att döma av statistiken.

Justitieombudsmannens kansli har satt som mål att klagomål ska behandlas inom ett år. Det-

ta är viktigt för allmänhetens rättssäkerhet och för effektiviteten i JO:s verksamhet, anser utskottet. De nya rutinerna och ändringarna i lagen om riksdagens justitieombudsman från 2011 kan medverka till att ytterligare förkorta handläggningstiderna och minska antalet obehandlade klagomål som varit inne länge. Samtidigt kan kansliet i större utsträckning använda sina resurser till inspektioner och utredningar på eget initiativ. Enligt berättelsen ökade utredningarna de facto avsevärt jämfört med 2010.

Utskottet går inte närmare in på JO:s enskilda avgöranden och ställningstaganden.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen

har ingenting att invända mot berättelsen.

Helsingfors den 14 december 2012

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Outi Mäkelä /saml
medl. Sauli Ahvenjärvi /kd
Tuija Brax /gröna
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Ilkka Kantola /sd
Pia Kauma /saml

Kimmo Kivelä /saf
Anna Kontula /vänst
Markus Lohi /cent
Elisabeth Naucclér /sv
Tapani Tölli /cent
Anu Urpalainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.